

Podstawowe elementy zestawu komputerowego

Zasób zawiera tekst o podstawowych elementach wchodzących w skład zestawu komputerowego, galerię zdjęć z tymi elementami oraz ćwiczenie interaktywne polegające na przyporządkowaniu elementów zestawu komputerowego do ich przeznaczenia.

Zasób zawiera zalecenia i dobre rady dotyczące obsługi klawiatury, ilustrację przedstawiającą sugerowany sposób obsługi klawiatury oraz zestaw ćwiczeń interaktywnych ze znajomości obsługi klawiatury.

Rysunek przedstawiający prawidłowy układ palców rąk na klawiaturze.

Dodatkowe funkcjonalności klawiszy, grup klawiszy i skrótów klawiszowych (kombinacji klawiszy) - sprawdzenie ich znajomości poprzez rozwiązanie krzyżówki.

Z czego składa się podstawowy zestaw komputerowy - podsumowanie.

Podstawowe elementy zestawu komputerowego

Najważniejszym elementem zestawu komputerowego jest jednostka centralna. Do jednostki centralnej można podłączyć różne urządzenia zewnętrzne, takie jak monitor, klawiatura i mysz. Każde z tych urządzeń odgrywa bardzo ważną rolę w funkcjonowaniu całego zestawu. Korzystasz z nich często. Sprawdź, czy już wiesz do czego służą. Wykonaj samodzielnie następujące zadanie.

Ćwiczenie 1

Przyporządkuj elementy zestawu komputerowego do ich przeznaczenia.

Urządzenie służące do wyświetlania informacji przekazywanej przez komputer

Jednostka centralna

Uporządkowany zestaw klawiszy, służący do ręcznego wprowadzania danych

Monitor

Główny element zestawu komputerowego

Klawiatura

Urządzenie wejścia, używane do przesuwania kursora po ekranie

Mysz

Źródło: Jarosław Koludo, licencja: CC BY 3.0.

Komputer osobisty to zestaw kilku połączonych ze sobą urządzeń :

1. Jednostka centralna (jednostka systemowa) – główny element komputera.
2. Monitor – urządzenie wyjściowe, służące do wyświetlania informacji przekazywanych przez komputer.
3. Klawiatura – urządzenie wejściowe, uporządkowany zestaw klawiszy służący do ręcznego wprowadzania danych.
4. Mysz – urządzenie wejścia, dzięki niemu można przesuwać kursor po ekranie.

W przypadku komputera stacjonarnego bardzo łatwo rozróżnić te elementy.

Jednostka centralna (jednostka systemowa) to główna część zestawu komputerowego zawierająca najważniejsze podzespoły komputerowe umieszczone w obudowie. Do jednostki centralnej podłączane są podstawowe urządzenia: monitor i klawiatura. Mysz komputerowa, która jest zwykle podłączana do zestawu, nie jest elementem niezbędnym, lecz znacznie ułatwia pracę użytkownika.

O wewnętrznych częściach składowych jednostki centralnej możesz przeczytać w materiale [Elementy zestawu komputerowego](#) szerzej omawiającym to zagadnienie.

W laptopie jednostka centralna, wyświetlacz (monitor), klawiatura oraz wbudowany touchpad (czyt. tacz pad) stanowią integralną całość.

Do komputera (zarówno stacjonarnego jak i przenośnego) mogą być podłączone również inne [urządzenia zewnętrzne](#), na przykład drukarka, skaner, mikrofon lub głośniki. Ze względu na [bezpieczeństwo](#) jednostki centralnej, powinna ona być zasilana poprzez listwę zasilającą, czyli przedłużacz o specjalnej konstrukcji, zawierający wyłącznik oraz zabezpieczenie chroniące podłączone do sieci elektrycznej urządzenia przed szkodliwymi dla nich skokami napięcia (najczęściej krótkotrwałym wzrostem napięcia, który może doprowadzić do uszkodzenia podzespołów).

Fotografia komputera PC w obudowie typu TOWER.

Źródło: TK, Wikipedia, Nikitaram, licencja: CC BY 3.0.

Komputer PC w obudowie typu DESKTOP.

Fotografia komputera PC w w obudowie typu DEKSTOP.

Źródło: TK, licencja: CC BY 3.0.

Monitor umożliwia oglądanie wyników wszystkich działań wykonywanych na komputerze.

Fotografia płaskiego monitora na podstawce.

Źródło: TK, GroMar, Freepik, licencja: CC BY 3.0.

Obecnie stosowane klawiatury komputerowe mają około 100 klawiszy. Na uporządkowanych klawiszach zobaczysz litery alfabetu, cyfry, znaki interpunkcyjne, oznaczenia różnych funkcji, które wkrótce poznasz.

Fotografia klawiatury.

Źródło: TK, licencja: CC BY 3.0.

Mysz służy do obsługi graficznego interfejsu systemu operacyjnego. Coraz częściej stosowane są myszy bezprzewodowe. Używa się ich zarówno do pracy z komputerami stacjonarnymi, jak i laptopami.

Fotografia przedstawiająca bezprzewodową mysz komputerową.

Źródło: TK, licencja: CC BY 3.0.

Laptop jest komputerem przenośnym, w którym wszystkie elementy zestawu komputerowego połączone zostały w jednej obudowie.

Fotografia przedstawiająca laptop.

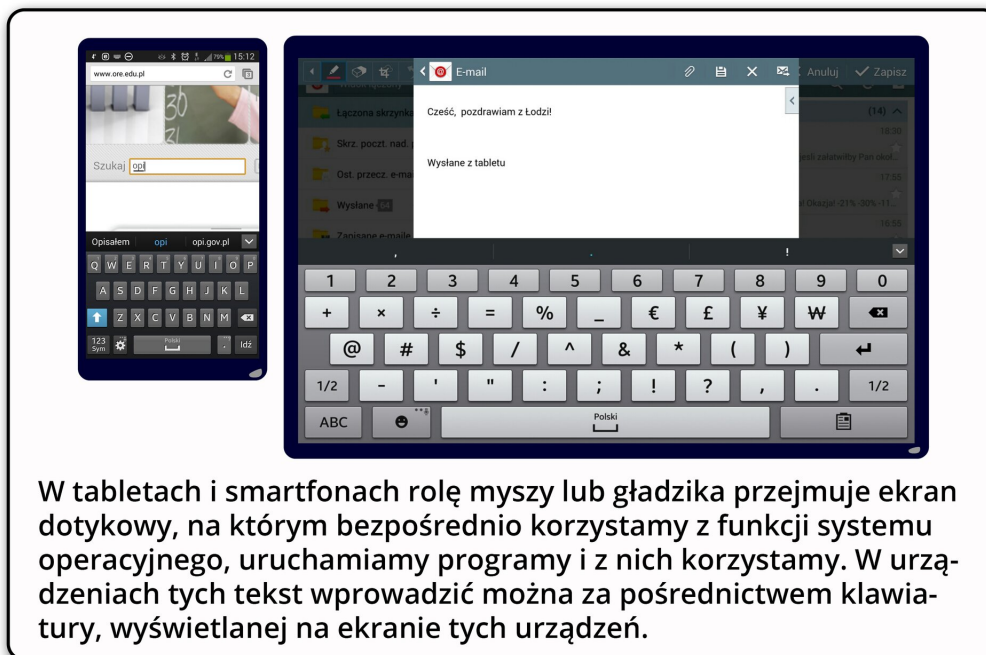
Źródło: TK, licencja: CC BY 3.0.

Funkcję myszy w laptopie spełnia panel dotykowy nazywany również gładzikiem lub touchpadem. Bardzo często użytkownicy laptopów podłączają do nich dodatkowo mysz.

Fotografia panelu dotykowego zwanego również touchpadem.

Źródło: TK, licencja: CC BY 3.0.

W tabletach i smartfonach rolę myszy lub gładzika przejmuje ekran dotykowy, na którym bezpośrednio korzystamy z funkcji systemu operacyjnego, uruchamiamy programy i z nich korzystamy. W urządzeniach tych tekst wprowadzić można za pośrednictwem klawiatury, wyświetlanej na ekranie tych urządzeń.

Fotografia przedstawiająca tablet i smartfon z ekranem dotykowym.

Źródło: TK, licencja: CC BY 3.0.

Funkcje klawiatury

Za pomocą klawiatury podłączonej do komputera możesz:

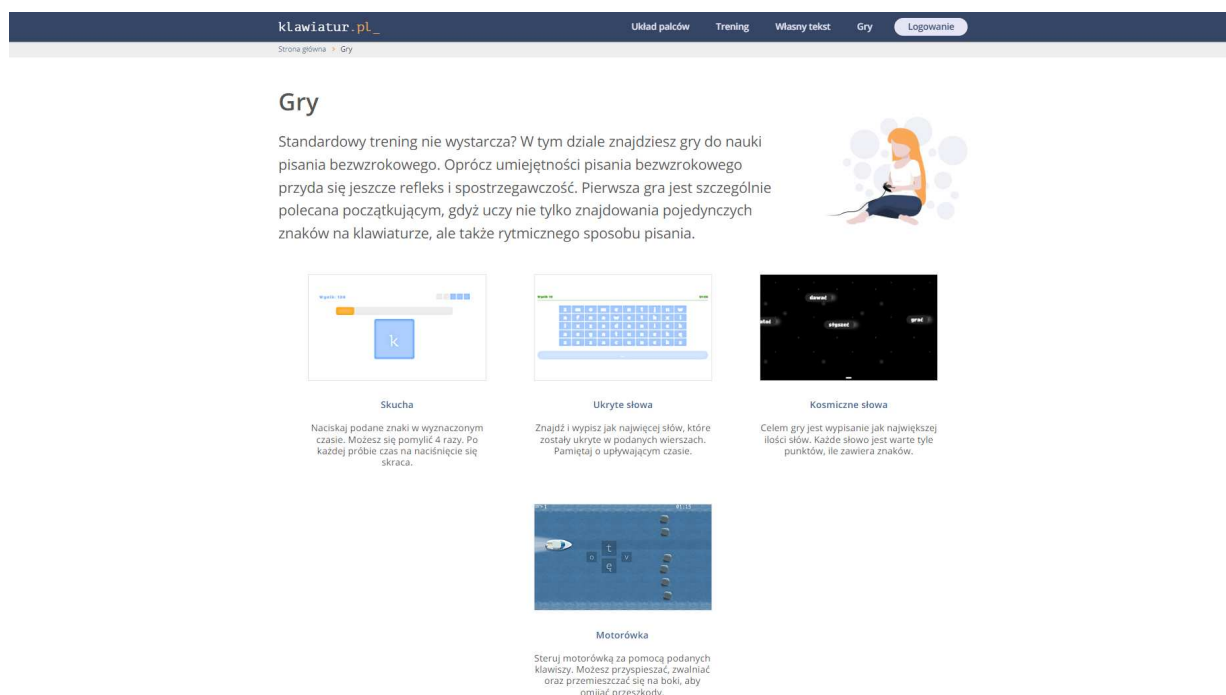
- wprowadzać informacje do komputera
- sterować komputerem

Wprowadzanie informacji do komputera za pomocą klawiatury

Chcąc poćwiczyć posługiwanie się klawiaturą można skorzystać z wielu darmowych stron internetowych. Przykładowo: <https://klawiatuur.pl>

Polecenie 1

Wejdź na stronę: <https://klawiatuur.pl/gry>

Ilustracja przedstawia stronę klawiatuur.pl w zakładce Gry.

Źródło: GroMar, licencja: CC BY 3.0.

Zagraj w grę **Skucha**. Sprawdź, jak radzisz sobie ze znajdowaniem odpowiednich znaków na klawiaturze.

Zapewne umiesz już **wpisywać tekst za pomocą klawiatury**. Może jeszcze nie robisz tego tak biegle i czasami masz problem ze znalezieniem odpowiedniego klawisza, jednak nie zniechęcaj się! Pamiętaj, że trening czyni mistrza. Spróbuj swoich sił na różnych poziomach trudności. Powodzenia!

Jeśli chcesz nauczyć się szybko i poprawnie pisać na klawiaturze możesz skorzystać z wielu specjalnych programów do nauki pisanie na klawiaturze. Takie aplikacje znajdziesz w wyszukiwarce internetowej. Do najpopularniejszych należą: Mistrz klawiatury 2 (PL), Typing Master (ENG) czy Rapid Typing Tutor (ENG). Podczas ćwiczeń staraj się pisać wszystkimi palcami i zwracaj uwagę na odpowiedni układ rąk na klawiaturze.

Ilustracja przedstawia przykładowy układ rąk na klawiaturze.

Źródło: GroMar, licencja: CC BY 3.0.

Ciekawostka

Pewnie zastanawiasz się do czego służą wypustki na klawiszach F oraz J. Są one ułatwieniem dla użytkowników komputera (w tym osób niewidomych) w tak zwanym pisaniu bezwzrokowym – jak nazwa wskazuje jest to pisanie bez patrzenia na klawiaturę. Wypustki pomagają zorientować się w położeniu na klawiaturze. Pisząc w taki sposób, należy używać wszystkich palców. Pozycją wyjściową jest ułożenie palców w taki sposób, że palce wskazujące znajdują się na klawiszach F i J.

Swoje umiejętności możesz przetestować w poniższym dzienniczku.

Źródło: GroMar, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 2

Zaznacz poprawną odpowiedź. Najdłuższy klawisz klawiatury to...

☐ Ctrl

☐ Backspace

☐ Spacja

Źródło: Lidia Aparta, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 3

Zaznacz poprawną odpowiedź. Klawisz służący do włączenia trybu pisania dużymi literami to...

☐ Caps Lock

☐ Ctrl

☐ Alt

Źródło: Lidia Aparta, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 4

Zaznacz poprawną odpowiedź. Aby wpisać znak „ł”, użyjesz klawiszy...

☐ Shift i L

☐ Alt i Shift

☐ Prawy Alt i L

Źródło: Lidia Aparta, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 5

Zaznacz poprawną odpowiedź. Aby wpisać znak „T”, użyjesz klawiszy...

☐ Ctrl i T

☐ Alt i T

☐ Shift i T

Źródło: Lidia Aparta, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 6

Zaznacz poprawną odpowiedź. Aby wpisać tekst DOM, użyjesz klawiszy...

☐ Caps Lock i następnie kolejne litery DOM

☐ Alt i następnie kolejne litery DOM

☐ Ctrl i następnie kolejne litery DOM

Źródło: Lidia Aparta, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 7

Zaznacz prawidłową odpowiedź. Aby wpisać znak „ż”, użyjesz klawiszy...

☐ Ctrl i X

☐ Shift i X

☐ prawy Alt i X

Źródło: Lidia Aparta, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 8

Zaznacz prawidłową odpowiedź. Klawisz Del (Delete) służy do...

☐ przesunięcia kursora na początek wiersza

☐ kasowania znaku z prawej strony kursora

☐ kasowania znaku z lewej strony kursora

Źródło: Lidia Aparta, licencja: CC BY 3.0.

Wskazówka

- Aby wpisać wielkie polskie litery, użyj dodatkowo klawisza Shift. Na przykład, aby napisać wielką literę Ć, naciśnij równocześnie następujące klawisze – prawy Alt + Shift + C.
- Gdy zechcesz wpisać wielką literę Ź naciśnij prawy Alt + Shift + X.
- Zwróć uwagę, że w niektórych klawiaturach prawy klawisz Alt oznaczony jest Alt gr.

- Klawisz Shift pozwala również na wprowadzanie znaków widocznych w górnej części niektórych klawiszy, np.:
 - :
 - ?
 - „
 - &
 - @
 - *
- Jeśli naciśniesz klawisz Shift i równocześnie przytrzymasz klawisz 4 wprowadzisz znak \$. Gdy zechcesz wprowadzić popularny znak @ (widoczny w każdym adresie mailowym), naciśnij Shift + 2.

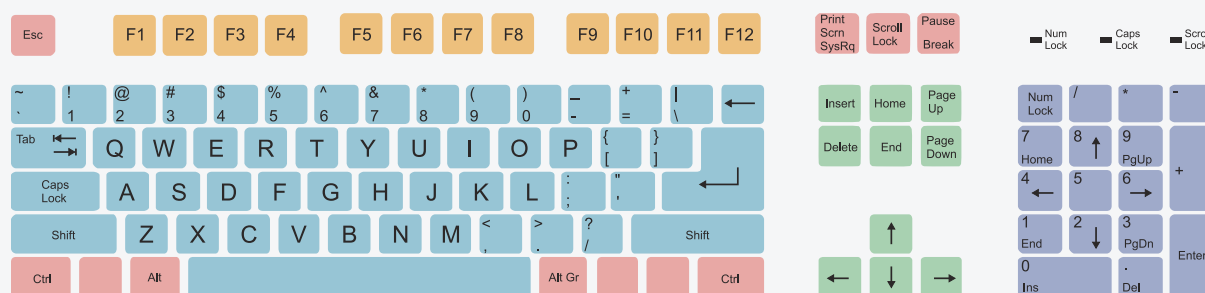
Ciekawostka

Wszystkie litery, cyfry i symbole możemy wpisać również za pomocą kodu ASCII. Jest to szczególnie przydatne w przypadku symboli które nie występują na standardowych klawiaturach. Przykład: symbol § (paragraf) otrzymamy przytrzymując lewy Alt + na klawiaturze numerycznej wpisujemy 0167.

Możesz spróbować wpisać swoje imię używając tylko kodu ASCII (należy sprawdzić tabelę znaków kodu ASCII – w tym celu użyj [wyszukiwarki](#)).

Sterowanie komputerem

Przy użyciu klawiatury możesz wykonać o wiele więcej czynności niż tylko wpisywanie tekstu. Przyjrzyj się klawiaturze podłączonej do twojego komputera. Oprócz liter i cyfr posiada ona wiele dodatkowych klawiszy, które zorganizowane są w tzw. **bloki** (grupy) i pełnią szczególne funkcje.

Klawisze funkcyjne	Klawisze nawigacyjne
Klawisze alfanumeryczne	Klawiatura numeryczna
Klawisze sterujące	

Rozmieszczenie klawiszy na typowej klawiaturze QWERTY.

Źródło: GroMar, Mysid, Wikipedia, licencja: CC BY 3.0.

Podczas pracy przy komputerze będziesz poznawać kolejne funkcje poszczególnych bloków oraz wiele przydatnych skrótów klawiaturowych, których zastosowanie znacznie przyspieszy korzystanie z komputera.

Ćwiczenie 9

Czy wiesz, co to za klawisze?. Odpowiedzi wpisz poziomo.

1.									
	2.								
		3.							
			4.						
				5.					
6.									
7.									
	8.								
		9.							
			10.						

1. Kasuje błędnie wprowadzone litery (znaki).
2. Umożliwia pisanie m. in. liter: ą, ć, ż, ł....
3. Odstęp między wyrazami.
4. Umieszczony pomiędzy lewym klawiszem **Control**, a lewym klawiszem **Alt**, jest powiązany z systemem operacyjnym Windows.
5. Używany do wpisywania dużych liter lub górnych symboli z klawiszy np.: %, +.
6. ... w prawo, w lewo, do góry lub w dół.
7. Też kasuje błędnie wprowadzone litery (znaki).
8. Często oznaczony skrótem **TAB**.
9. Dolny sąsiad klawisza **Shift**.
10. Włącza i wyłącza pisownię dużych liter.

Źródło: Lidia Aparta, licencja: CC BY 3.0.

Zapamiętaj!

W skład standardowego zestawu komputerowego wchodzi: jednostka centralna, monitor, klawiatura i mysz.

